

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Kommunen svarar för verkställighet av pluggat avlopp för 44 000 kronor

Publicerad

07 DEC 2023

Kommunen ansökte och fick verkställighet genom Kronofogdemyndigheten om åtgärder som skulle stoppa utsläpp av avlopp på en fastighet. Nu har domstolarna bestämt att kommunen själv måste stå för räkningen enligt utsökningsbalken då den sökande som själv ombesörjer en verkställighetsåtgärd bör svara för kostnaden.

Den 6 augusti 2013 meddelade Bygg- och miljönämnden i Norrtälje kommun ett beslut om förbud mot utsläpp av avloppsvatten från en privatfastighet. Enligt beslutet förbjöds fastighetsägaren att släppa ut avloppsvatten till avloppsanläggningen på fastigheten.

Bygg- och miljönämnden meddelade den 12 september 2018 ytterligare ett beslut, denna gång vid äventyr av vite, enligt vilket fastighetsägaren förbjöds att släppa ut avloppsvatten till fastighetens avloppsanläggning. Därtill skulle avloppsanläggningen för omhändertagande av avloppsvatten varaktigt kopplas bort så att inte utsläpp kan ske.

Mannen överklagade beslutet till Mark- och miljödomstolen i Nacka som den 29 september 2020 avslog överklagandet. Sedan Mark- och miljööverdomstolen den 22 oktober 2020 beslutat att inte meddela prövningstillstånd vann beslutet laga kraft.

Den 7 april 2021 ansökte Norrtälje kommun om verkställighet hos Kronofogdemyndigheten av beslutet från den 12 september 2018. Verkställighet skedde den 7 juni 2021 genom att fastighetens slamavskiljare pluggades vid inloppsröret och brunnen fylldes med singel.

Twisten gäller frågan om fastighetsägaren är betalningsskyldig för de åtgärder som vidtogs vid verkställigheten.

Norrtälje kommun yrkade att tingsrätten ska förpliktiga ägaren att till kommunen betala 44 181 kronor.

Nacka tingsrätt konstaterade att i 2 kap. 3 § miljöbalken stadgas den så kallade försiktighetsprincipen.

Principen innebär att alla som bedriver verksamhet som träffas av miljöbalkens tillämpningsområde, däribland utsläpp av avloppsvatten, är skyldiga att utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Av den inom miljöretten allmänna principen om förorenarens betalningsansvar följer att det är verksamhetsutövaren som står kostnaderna för de åtgärder som behöver vidtas enligt försiktighetsprincipen (se prop. 1997/98:45 I s. 213).

Om ett föreläggande eller förbud inte efterföljs kan tillsynsmyndigheten med stöd av 26 kap. 17 § miljöbalken ansöka om verkställighet av beslutet enligt utsökningsbalken. Verkställigheten sker då med stöd av utsökningsbalkens regler om verkställighet av förvaltningsbeslut och kostnaderna för verkställigheten kan tas ut i samma ärende (se prop. 1997/98:45 II s. 277 f.). Av 16 kap. 12 § utsökningsbalken följer att verkställighet sker genom att Kronofogdemyndigheten förelägger svaranden att fullgöra vad som åligger denne eller att iakttä förbud, eller genom att Kronofogdemyndigheten själv vidtar behövlig åtgärd. Kronofogdemyndigheten kan också, på framställning av sökanden och om det anses lämpligt, överlämna åt sökanden att efter Kronofogdemyndighetens anvisning utföra behövlig åtgärd.

Förrättningskostnader i utsökningsmål tas som huvudregel ut av svaranden. Vid verkställighet enligt 16 kap. utsökningsbalken får enligt 17 kap. 8 § utsökningsbalken förrättningskostnaderna genast utmätas hos svaranden. Om kostnaderna inte kan tas ut av svaranden är det i stället sökanden som gentemot staten ansvarar för kostnaderna, se 17 kap. 2 § utsökningsbalken.

Tingsrätten konstaterade vidare att beslutet från den 12 september 2018 har meddelats med stöd av 2 kap. 3 § och 26 kap. 9 § miljöbalken. I beslutet anges inte vem som har stått för kostnaderna för de åtgärder som behövde vidtas enligt beslutet. Av principen om förorenarens betalningsansvar får dock anses följa att fastighetsägaren, som utgångspunkt, ansvarade för att genomföra och bekosta de åtgärder som krävdes för att efterfölja beslutet.

Sedan denne, enligt Norrtälje kommun, inte efterfollt beslutet har Norrtälje kommun ansökt om verkställighet hos Kronofogdemyndigheten med stöd av 26 kap. 17 § miljöbalken. I bestämmelsen regleras inte vem som ansvarar för kostnader för eventuella verkställighetsåtgärder. I och med att verkställighet sker med stöd av utsökningsbalken kan dock enligt tingsrättens mening inte längre de principer om kostnadsansvar som följer av miljöbalken tillämpas. De kostnader som uppkommer för vidtagna verkställighetsåtgärder måste i stället ses som förrättningskostnader för vilka utsökningsbalkens kostnadsregler gäller.

Svaranden, det vill säga fastighetsägaren, har visserligen att svara för kostnader som uppkommer vid sådan verkställighet enligt 16 kap. 12 § utsökningsbalken som sker genom Kronofogdemyndighetens försorg. Enligt Norrtälje kommun uppmanades kommunen dock av Kronofogdemyndigheten att använda sin egen entreprenör för att vidta verkställighetsåtgärderna. Av den faktura som Norrtälje kommun har åberopat framgår också att det var kommunen som fakturerades för arbetet av entreprenören.

Enligt tingsrätten kan detta inte förstås på annat sätt än att Kronofogdemyndigheten överlämnade åt sökanden, det vill säga Norrtälje kommun, att efter anvisning ombesörja verkställighetsåtgärderna. I enlighet med vad som framgår av förarbetena till 16 kap. 12 § utsökningsbalken har Norrtälje kommun därför själv att svara för kostnaderna för åtgärderna. Talan ogillades därmed.

Svea hovrätt ansluter sig till tingsrättens bedömning att verkställigheten har skett med stöd av utsökningsbalken och att de kostnader som uppkommer för vidtagna verkställighetsåtgärder därmed ska ses som förrättningskostnader för vilka utsökningsbalkens regler gäller.

När det gäller frågan om kommunen ska anses ha utfört åtgärden efter överlämnande av Kronofogdemyndigheten gör hovrätten följande bedömning: Av den e-postkorrespondens som har åberopats i hovrätten framgår det att någon från kommunen besökte platsen med en rörmokare för att komma fram till den lämpligaste lösningen för verkställigheten och att kommunen efter detta besök informerade Kronofogdemyndigheten.

Kommunen höll alltså Kronofogdemyndigheten informerad om hur kommunen tyckte att det var lämpligt att gå till väga och Kronofogdemyndigheten såg inget hinder mot att åtgärden utfördes enligt kommunens plan. Detta förändrar inte det förhållandet att det var kommunen som planerade för verkställighetsåtgärden och fakturerades för arbetet och, i vart fall av den som utförde arbetet, uppfattades som uppdragsgivare.

Hovrätten instämmer därför i tingsrättens bedömning att det är kommunen som har ombesörjt verkställighetsåtgärderna. Som tingsrätten har redogjort för framgår det av förarbetena att en sökande som själv ombesörjer en verkställighetsåtgärd bör svara för kostnaden. Vid en sammantagen bedömning anser hovrätten därför, i likhet med tingsrätten, att kommunen inte har visat att den har rätt till ersättning för förrättningskostnaden. Tingsrättens dom ska därför inte ändras.

Mikael Kindbom

Instans: Hovrätterna

Rättsområden: [VA](#), [Entreprenadrätt](#), [Övrig affärsjuridik](#), [Utsökningsrätt](#), [Tillstånd och tillsyn](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skraddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter